

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 26 април 2022 г.
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	26 април 2022 г.
До:	Делегациите
Относно:	Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата: „Подкрепа от ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани — въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“ — Заключение на Съвета

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата: „Подкрепа от ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани — въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“, приети от Съвета по общи въпроси на 22 март 2022 г.

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно Специален доклад № 01/2022 на Европейската сметна палата:

„Подкрепа от ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани — въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“

1. Съветът благодари на Европейската сметна палата за изготвения от нея Специален доклад № 01/2022 „Подкрепа от ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани — въпреки положените усилия, основните проблеми продължават да съществуват“ и взема надлежно предвид заключенията и препоръките в него.
2. Съветът припомня заключенията си относно разширяването и процеса на стабилизиране и асоцииране, и по-специално заключенията, приети на 14 декември 2021 г. Върховенството на закона е една от основните ценности, на които се основава ЕС, важен аспект на демократичните промени, който е в основата както на процеса на разширяване, така и на процеса на стабилизиране и асоцииране, и ключов критерий, спрямо който се оценява напредъкът към членство в ЕС.
3. Съветът отбелязва, че целта на одита е да се оцени дали подкрепата на ЕС за върховенството на закона в Западните Балкани е била ефективна, по-специално дали е била добре планирана и дали е постигнала планираните резултати. За тази цел одиторите разгледаха елементите на помощта от ЕС и нейните две взаимосвързани направления на действие: i) финансова подкрепа, основно по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП), и ii) политически диалог и диалог по политиките, със специален акцент върху приоритетите на ЕС в областта на върховенството на закона в Западните Балкани.
4. Съветът изтъква значението на констатациите и препоръките от този одит за по-нататъшния напредък на основните реформи в областта на върховенството на закона в Западните Балкани, като все пак отбелязва, че проверката на одиторите обхваща периода 2014—2020 г., по-специално финансовата подкрепа от ЕС, предоставяна по ИПП II.

5. Съветът взема надлежно под внимание цялостното заключение на Сметната палата, че макар действията на ЕС да са допринесли за реформите, те са като цяло с ограничено въздействие за напредъка на основните реформи в областта на върховенството на закона в региона, и че основна причина за това е недостатъчната политическа воля на национално равнище за задвижване на необходимите реформи. Съветът отбелязва положително признанието на Сметната палата за приноса на ЕС към реформите в някои области, например подобряването на ефективността на съдебните системи, разработването на съответното законодателство и насърчаването на проактивен подход в борбата с корупцията. Той обаче отбелязва със загриженост заключението на Сметната палата, че на практика подкрепата на ЕС не е решила в достатъчна степен продължаващите проблеми в области като независимостта на съдебната власт, концентрацията на власт, политическата намеса и борбата с корупцията.
6. Съветът отбелязва още и заключението на Сметната палата, че незадоволителният финансов и институционален капацитет и липсата на ангажираност по отношение на реформите представляват пречки за въздействието и устойчивостта на проектите. Сметната палата констатира, че макар Комисията и нейните партньори по изпълнението да са идентифицирали тези рискове, действията за смекчаване на последиците през периода, обхванат от доклада, не са били достатъчни. Освен това Сметната палата отбелязва, че предварителните условия за финансиране и изпълнение на проектите не са прилагани последователно, възможността за спиране на помощта при определени условия е използвана рядко, а правилата за обвързване на помощта с условия на политиката не са били ясни. Според Сметната палата резултатите, постигнати чрез подкрепата от ЕС за действия на гражданското общество в областта на върховенството на закона също са счетени за недостатъчни за посрещане на нуждите на сектора и не са били подложени на задълбочен мониторинг.
7. Съветът взема под внимание отговорите на Комисията, приложени към Специален доклад № 01/2022, и отбелязва, че Комисията е приела повечето препоръки на Сметната палата и вече е разгледала някои от тях, включително чрез увеличаване на подкрепата за свободата и плурализма на медиите, увеличаване на усилията за подобряване на разработването на проектите и отчитането на резултатите.

8. Съветът отбелязва, че при одита не е направена оценка на важните промени, произтичащи от прилагането на преработената методология за процеса на разширяване, нито на реализирането на новите възможности, предвидени в ИПП III. Съветът взема под внимание препоръките на Сметната палата във връзка с изпълнението на ИПП III и изтъква, че е важно всички евентуални бъдещи констатации и препоръки да бъдат представени в момент, когато е възможно те да бъдат взети предвид при преговорите за регламент за периода след ИПП III.

Съветът припомня, че преработената методология за процеса на разширяване, която поставя още по-силен акцент върху основните реформи, цели да даде нов тласък на присъединителния процес, като го направи по-предвидим, по-надежден, по-динамичен и подчинен на засилено политическо ръководство, въз основа на обективни критерии и стриктни положителни и отрицателни условия и обратимост. В този контекст Съветът потвърждава отново волята си за засилване на това политическо ръководство от страна на държавите членки по време на процеса на присъединяване към ЕС, по-специално чрез поддържане на редовен политически диалог с партньорите.

Съветът припомня също, че помощта по Регламента за ИПП III се основава както на подход, основан на резултатите, така и на принципа на справедливо разпределение, и е диференцирана по обхват и интензивност в зависимост от резултатите на бенефициерите, както и според техните нужди, като се обръща специално внимание на „основните теми“. В случай на значително влошаване или трайна липса на напредък помощта се модулира съответно, включително чрез пропорционално намаляване на средствата и пренасочването им по начини, чрез които се избягва компрометирането на подкрепата за подобрения по отношение на основните права, демокрацията и принципите на правовата държава, включително подкрепа за гражданското общество и, когато е целесъобразно, сътрудничество с местните органи. Когато отново се отбележи напредък, помощта също се модулира съответно, за да се окаже допълнителна подкрепа за тези усилия. Укрепва се капацитетът на организациите на гражданското общество, включително, когато е целесъобразно, като преки бенефициери на помощта.

9. Във връзка с това Съветът приканва Комисията и по целесъобразност ЕСВД да изпълнят следните препоръки на Сметната палата: 1) да засилят насърчаването на реформите в областта на върховенството на закона в процеса на разширяване, наред с другото, чрез определяне на стратегически цели за всеки бенефициер; 2) да продължат да оказват подкрепа и да укрепват капацитета на гражданското общество, ангажирано с реформи в областта на върховенството на закона и свободата на медиите; 3) да се възползват в пълна степен от възможността за модулиране на финансовата помощ, предвидена в Регламента за ИПП III; и 4) да подобрят ориентираното към резултатите докладване и мониторинг на проектите.
10. Съветът приканва Комисията да го информира до края на годината за постигнатия напредък по въпросите, повдигнати в специалния доклад на Сметната палата, и да гарантира, че те се разглеждат систематично.
11. Съветът потвърждава отново своята ангажираност с разширяването, което продължава да бъде ключова политика на Европейския съюз, в съответствие с подновения консенсус относно разширяването, одобрен от Европейския съвет на 14 и 15 декември 2006 г. и последващите заключения на Съвета. Съветът изтъква, че ЕС запазва готовността си да предоставя помощ, и насърчава партньорите от Западните Балкани да увеличат усилията си и да покажат недвусмислено своята ангажираност във връзка с осъществяването на реформите в областта на върховенството на закона в интерес на своите народи.
-